

פד א ב מיי פ"ז מהל' גיבה ה' ד' ותימי שם הל' ון סנה לאון עק טוש"ע חיימ ק"י ריב סטי י':

פה ד ה ו מ' פ"ב מהל' מכירה הל' י' ועין גמ"מ סנה שם טוש"ע חיימ שם פ"ז ח' פ"ז ד מיי פ"ד מהל' מעשר שני הל' י' והל' י' סנה עין קל':

פ"ז ח מיי פ"ה הל' סנה שם:

פ"ח ט מיי פ"ו מהל' תרומות הל' ו' ופ"ג מהל' כזרים הל' ו' [ח] ה' פ"ט י מיי פ"ה הל' תרומות הל' א [והל' ו' ופ"ג מהל' כזרים הל' ה' ה']:

רבינו הנגאל

[סאן דקרי אוזי בקרי נפש רעה] ונתנה ל"ש וכו'. דכתיב שרצוא על ידי הרוק א"פ שהיא כזרה אין חוששין לה, שכל מי שנומרו בה אינו אלא נפש רעה. מאי ביפה בתורת יפה. כלו מה הוזה מחלל בה בשויהו כן זו מחלל בה בשויהו, ואינו נמנע מחללה בה לגמרי. שם מחלל בה ביפה ד' שאין בסלע והיא אינה שוה חלל ד' שאין פחות רובע. ועוד, כשתפרט אות' איך יכול לפרט אלא (ב"ב) [בכ"ז] איסור שוה שומחה, והיפה שומחה כ"ד אסורין. הרי זולתי במעשי שני, תרי זולתי לא מחלל בה יפה, שחוזרי ומכריע במשקל, ומקל במדת הפריות של מעשר שני.

והתקנתה. אם כריכה מעשה כמו חימוך אחי שפיר דנקט התקניה דמידי דמוסר מלאכה אין עומא במחשבה כדלמרינן במרובה (ב"ק דף קו ע"ב): ואי אינה כריכה חימוך הוא התקניה לאו דוקא בכל הכלים יורדים ליד טומאתם במחשבה:

ושיהא שוקף בל משקלות. וז"ל דהכא משמע עשוי משקל שכל מתכת וזהמוכר את הספניה (ב"ב דף קט ע"ב) וס' ד"ה ואל' אמרינן אין עושין משקלות משל מתכת וי"ל דדוקא לשקול בשר ושמן שהלחלוחית נדבק בהם ומתיבש ומכניד אסור^א אבל לשקול בהם כסף וזהב שרי אלא צריך לחופץ בעור שלא ישחקו כדאיתא פ' המביא תניין (גיטין כג. וס') שלשה ערות הן כו' כדי לנור זו משקולת קטנה והיינו של מתכת דמחסיס אותה בעור^ב:

נורתנה כמעשר שני. אסורה כדי אונאה קמ"ג ונותנה למעשר שני בשויה ואינו חושש משום אסימון דלש מטבע שני עליה דמי שאינו לוקמה בשויה בתורת מטבע כי אם כמו נסכא אינו אלא נפש רעה ורז פלפא בל להוסיף אפילו שאר מטבעות מסייע ליה לחוקיה דאמר מחללה ציפה פ"י כאלו מתחילה הימה כן ולא חסרה דהיינו בשויה דמי מנמתי^א ה"א נותנה למעשר שני פחות משויה משום דנפש רעה אינו מקבלה בשויה בתורת מטבע וקמ"ל דלא מיקרי אסימון משום דמי שאינו לוקמה אינו אלא נפש רעה קמ"ל חוקיה דמחללה ציפה כאלו הימה מתחילה כך דכ"ע הכי שקלי לה והיינו בשויה ממש ופריך דאין לנמנע ולחלל בשויה ומשני בתורת יפה כלומר שמחלל פחות מעט משום דאין יכול לנמנע כמו ציפה שמחלל כמו כן פחות מעט והרז רבי יחאק בן הרז ר' מאיר מפרש דקאי אפחות מכדי אונאה^א ונותנה למעשר שני בסלע שלם שאינו אלא נפש רעה מי שאינו מקבלה בסלע שני עליה דמי חוקיה לחזיקיה דאמר חוקיה בא לפרוטה פורטה בשויה בא לחללה מחללה ביפה מאי קאמר הכי קאמר אע"פ כשבא לפרוטה פורטה בשויה כשהוא מחללה מחללה ביפה למימרא דסבר חוקיה דמזולתינן במעשר שני^א והאמר חוקיה מעשר שני שאין בו שוה פרוטה אומר הוא וחומשו מחולל על מעות הראשונות לפי שאי אפשר לו לאדם לצמצם מעותיו מאי ביפה בתורת יפה דתרי זילי לא מזולתינן ביה גופא אומר חוקיה מעשר שני שאין על מעות הראשונות לפי שאי אפשר לו לאדם לצמצם מעותיו מיתבי^ב התרומה והביכורים חייבין עליהן מיתה^ב וחומשו ואסורים

אלא בשויה יש מזולתינן דמיה יתר מכדי פחתה כך כשצא לחללה מחללה בשויה דמיים פחותים: פסוק יפה. שמחלל עליוהו כפי דמיס ודאין שלה כך לא יחלל על זו אלא דמיים ודאין שלה: דפרי זילי לא מזולתינן ציפ. דלע"ג דתנן נותן למעשר שני חד זילתא אשמועינן דמתחלל על סלע חסירה ולא אמרינן הרי הוא כאסימון או כמעות הניתנות^א באסימון אבל תרי זילי לחלל מעשר דדמי סלע יפה לא: ביכורים. הוקשו לתרומה דקרינהו רחמנא תרומה דאמר מר (מסות דף ק"ג) ותרומת ידך^ב אלו כזורים: חייבין עליהן מיה. זר או כהן עומא האוכלו כזויד: וחומשו. זר האוכלן בשוגג דכתיב (ויקרא כג) ואיש כי יאכל קדש בשגגה וגו': ואסורים

יתר על כן מוכרה בשויה מאי לאו שפחתה יותר מכדי אונאתה לא יתירה דאכתי לא פחתה בכדי אונאתה מוכרה בשויה מיתבי עד כמה תיפחת ויהא רשאי לקיימה בסלע עד שקל מאי לאו דפחית פורתא פורתא לא דנפיל לנורא ואפחות בהדא זימנא אמר מר יקבנה ויתלנה בצואר בנו או בצואר בתו ורמינהו^א לא יעשנה משקל בין משקלותיו ולא יורקנה בין גרוטותיו ולא יקבנה ויתלנה בצואר בנו ובצואר בתו אלא או ישחוק או יתוך או יקוץ או יולך לים המלח אמר ר' אלעזר ואמרי לה רב הונא אמר ר' אלעזר לא קשיא כגון באמצע כאן מן הצד: עד מתי מותר להחזיר בכרכים עד שיראה לשולחני בכפרים עד ערבי שבתות: מאי שנא בסלע דמפליג ומאי שנא במטיל דלא מפליג אמר אבבי כי תנן נמי מתני' במטיל בכרכין תנן רבא אמר מטיל כל איניש קים ליה בגוה סלע כיון דלאו כל איניש קים ליה בגוה אלא שולחני הלכך בכרכים דאיכא שולחני עד שיראה לשולחני בכפרים דליכא שולחני עד ערבי שבתות דסלקין לשוקא: ואם היה מכירה אפי' לאחר שנים עשר חדש כו': היכא אי בכרכין הא אמרת עד ערבי שבתות אמר רב חסדא^א מידת חסירות שנו כאן אי הכי אימא סיפא אין לו עליו אלא תרעומת למאן אי לחסיד לא קבולי לקבלה מיניה ולא תרעומת תיהוי ליה ואלא להאיך דקבלה מיניה ולבתר דמקבלה מיניה תרעומת תיהוי ליה ה"ק יהא אחר אע"פ שאין מקבלה הימנו אין לו עליו אלא תרעומת: ונותנה למעשר שני ואינו חושש שאינו אלא נפש רעה: אמר רב פפא ש"מ האי מאן דמקום אוזי מיקרי נפש רעה והני מילי הוא דסגי להו מסייע ליה לחזיקיה דאמר חוקיה בא לפרוטה פורטה בשויה בא לחללה מחללה ביפה מאי קאמר הכי קאמר אע"פ כשבא לפרוטה פורטה בשויה כשהוא מחללה מחללה ביפה למימרא דסבר חוקיה דמזולתינן במעשר שני^א והאמר חוקיה מעשר שני שאין בו שוה פרוטה אומר הוא וחומשו מחולל על מעות הראשונות לפי שאי אפשר לו לאדם לצמצם מעותיו מאי ביפה בתורת יפה דתרי זילי לא מזולתינן ביה גופא אומר חוקיה מעשר שני שאין על מעות הראשונות לפי שאי אפשר לו לאדם לצמצם מעותיו מיתבי^ב התרומה והביכורים חייבין עליהן מיתה^ב וחומשו ואסורים

יתר על כן מוכרה בשויה מאי לאו שפחתה יותר מכדי אונאתה לא יתירה דאכתי לא פחתה בכדי אונאתה מוכרה בשויה מיתבי עד כמה תיפחת ויהא רשאי לקיימה בסלע עד שקל מאי לאו דפחית פורתא פורתא לא דנפיל לנורא ואפחות בהדא זימנא אמר מר יקבנה ויתלנה בצואר בנו או בצואר בתו ורמינהו^א לא יעשנה משקל בין משקלותיו ולא יורקנה בין גרוטותיו ולא יקבנה ויתלנה בצואר בנו ובצואר בתו אלא או ישחוק או יתוך או יקוץ או יולך לים המלח אמר ר' אלעזר ואמרי לה רב הונא אמר ר' אלעזר לא קשיא כגון באמצע כאן מן הצד: עד מתי מותר להחזיר בכרכים עד שיראה לשולחני בכפרים עד ערבי שבתות: מאי שנא בסלע דמפליג ומאי שנא במטיל דלא מפליג אמר אבבי כי תנן נמי מתני' במטיל בכרכין תנן רבא אמר מטיל כל איניש קים ליה בגוה סלע כיון דלאו כל איניש קים ליה בגוה אלא שולחני הלכך בכרכים דאיכא שולחני עד שיראה לשולחני בכפרים דליכא שולחני עד ערבי שבתות דסלקין לשוקא: ואם היה מכירה אפי' לאחר שנים עשר חדש כו': היכא אי בכרכין הא אמרת עד ערבי שבתות אמר רב חסדא^א מידת חסירות שנו כאן אי הכי אימא סיפא אין לו עליו אלא תרעומת למאן אי לחסיד לא קבולי לקבלה מיניה ולא תרעומת תיהוי ליה ואלא להאיך דקבלה מיניה ולבתר דמקבלה מיניה תרעומת תיהוי ליה ה"ק יהא אחר אע"פ שאין מקבלה הימנו אין לו עליו אלא תרעומת: ונותנה למעשר שני ואינו חושש שאינו אלא נפש רעה: אמר רב פפא ש"מ האי מאן דמקום אוזי מיקרי נפש רעה והני מילי הוא דסגי להו מסייע ליה לחזיקיה דאמר חוקיה בא לפרוטה פורטה בשויה בא לחללה מחללה ביפה מאי קאמר הכי קאמר אע"פ כשבא לפרוטה פורטה בשויה כשהוא מחללה מחללה ביפה למימרא דסבר חוקיה דמזולתינן במעשר שני^א והאמר חוקיה מעשר שני שאין בו שוה פרוטה אומר הוא וחומשו מחולל על מעות הראשונות לפי שאי אפשר לו לאדם לצמצם מעותיו מאי ביפה בתורת יפה דתרי זילי לא מזולתינן ביה גופא אומר חוקיה מעשר שני שאין על מעות הראשונות לפי שאי אפשר לו לאדם לצמצם מעותיו מיתבי^ב התרומה והביכורים חייבין עליהן מיתה^ב וחומשו ואסורים

אלא בשויה יש מזולתינן דמיה יתר מכדי פחתה כך כשצא לחללה מחללה בשויה דמיים פחותים: פסוק יפה. שמחלל עליוהו כפי דמיס ודאין שלה כך לא יחלל על זו אלא דמיים ודאין שלה: דפרי זילי לא מזולתינן ציפ. דלע"ג דתנן נותן למעשר שני חד זילתא אשמועינן דמתחלל על סלע חסירה ולא אמרינן הרי הוא כאסימון או כמעות הניתנות^א באסימון אבל תרי זילי לחלל מעשר דדמי סלע יפה לא: ביכורים. הוקשו לתרומה דקרינהו רחמנא תרומה דאמר מר (מסות דף ק"ג) ותרומת ידך^ב אלו כזורים: חייבין עליהן מיה. זר או כהן עומא האוכלו כזויד: וחומשו. זר האוכלן בשוגג דכתיב (ויקרא כג) ואיש כי יאכל קדש בשגגה וגו': ואסורים

א) ג"א יתחך משלן ממכות וכן הוא בספר הרמב"ם, ובמנצ"ח לפי הגרסא יתחך ט' בכמה כתי', דשכתי שולחני וכו' בכפרים דלא שכיב שולחני, וכן הוא בר"ק ורא"ש, א) נשנת קב מילין קל: ט) ג"י ערוך ערך קשה דקרי אוחי, ט) מלה פ"א [מ"ט] כזורים פ"ב [מ"א] מניה יח: פ"ב ע"ג, א) [נ"א], ט) ד"ך ג"ג, ט) [ויקרא כג, ט] צ"לשמלל, א) אלו צ"ל כמין וע"י לשל מו: וכן הוא דפ"ר, ט) ודברים יב, ט) ש"ך לע"א, ט) ש"ך לע"א, ט) ויע' היעו סוף צ"ב פט: ד"ה וכל כשל:

גליון הש"ס

נברא והאמר חוקי מעשר שני. לקמן דף נג ע"ב:

מוסף רש"י

התרומה והביכורים הייבין עליון מיתה. זר האוכלן מיד, דכתיב (ויקרא כג) וזמנו כי יתלחו וסמיך ליה וכל זר לא יאכל קדש, וכל הענין מנכר בתרומה (תנ"י) א: משה אכלה, דכתיב וזמנו כי יתלחו, וביכורים כתרומה, דאמר מר ותרומת ידן אלו הכזורים (יבמות ג). וחומשו. האוכלן שוגג, דכתיב (ויקרא כג) ואיש כי יאכל קדש בגוה ויסק מחיטו עליו (תנ"י) אלו הכזורים (יבמות ג). אלא כמעשר שני לא, דהא זרים אכלי ליה ואין חומש אלא פחותה את מעשרו (יבמות ג).

מוסף תוספות

א. ולא מטעם שחיקה כדפ"ה [א"ש]. מוס' צ"ב פט: ב. ד'אין בשל צונמא וזכוכית אמאי צריך עור אלא בשל מחבת מיירי וטעמא דהני לפי שהן חלוקין ואין מדבק בהן ויכול להיריחן ולקטן וכו'. מוס' צ"ב פט: ג. אמאי דסליק מיניה עד מתי מותר להחזיר. מוס' ה"א. ד. דהא רישא דמתני' ולא ידא בה אונאה קאמרין ועד ולא עד בכלל קאמר ועל קאמר. מיתוס ליתביט. ו. למימר דסבר חוקיה מולוים גב מעשר וכו' היינו זולל שמחללים עליה יותר מערך השלחני. מוס' ה"א. ש. א. שאינו אלא נפש רעה מי שאינו מקבלה ביפה. מוס' ה"א. ש.

צמא א מיי פ"ז הל' א
מעשר שני הל' א ב
ב (מיי) שם פ"ב הל' ה
ג (מיי) שם הל' טו
ק ד ה ו מיי שם פ"ו הל'
טו
ק ד ז מיי שם פ"ה הלכה
ד
ק ב ט מיי שם הל' ה
ק ג י מיי שם הל' ז ו פ"ח
הל' ערכין הלכה ה:

תורה אור השלם

1 וכו' ירבה ממך הדרך
כי לא תוכל שאותו כי
ירוק ממך המקום אשר
יבחר יי אלוהיך לשון
שמו יש י יברך י
אלוהיך: דברים יד כד
2 וישא משאת מואת
בגזמן ממשאת בלם
חמט דוד ושתו וישבר
עמו: בראשית מג יד
3 ואם גאל יגאל איש
ממעשרו וישתו יתן
קלוה: ירמיהו כו לא

רבינו הנגאל

והא הניחא מעשר שני
שניכנס לירושלם ויצא
יבטל ברוח: וירושלם
לאוקמה בשניטמא, ולא
עמדה: ואוקמה האת
לעולם טהור ומאי יצא
דנפול מחיצות, כלומר
נפלה חומת ירושלים
ואקשינן אמאי אנו
(טורפה) ואקשינן והאי
רבי מחיצה לאכל
דאורחא, פירי לא תוכל
לאכל בשערך, וקישא לך
מעשר שני נאכל בירושלם
לפנים מן החומה ואינו
רשאי לאוכלו חוץ לחומה,
שני כי אם במקום. אבל
לקלות פירי לתפוס:
א) כגון שנכנס מעשר שני
לפנים מן החומה אומ'
כבר נתפס, ואינו רשאי
להוציא ולגרוסו בחוץ.
ב) וכו' גזרו רבנן
ואומ' כבר קלטינו
(מ) מחיצות, כי איתנהו
למחיצות, אבל אם נפלו
אין אומ' מקום מחיצות
קולטות, ופרקינן לא פליגי
רבנן, כלומר לא חלק
במחיצות, אלא בין איתנהו
בין ליתנהו: (ג)

א) חליל ל"ל כיון, (ג) מוקם
מחיצות קולטות אפילו נכנסו
לירושלם אחרי שנפלו מחיצות,
וכי"כ הרמב"ם בפ"ג מהל'
מעשר שני ה"ד.

ברבי יהודה דאמר יקבר, בספרי^א מפיך טעמא^ב משום דכתיב
הכסף כסף ראשון ולא כסף שני ואל"ת דבריש פירקין (דף
מה). אמרינן^ג כסף ראשון ואפי' כסף שני וי"ל דה"מ כסף על כסף^ד
אבל לחלל צ' פעמים פירות על כסף לא^ה ואל"ת דצפרק שליש מעשר
שני (פ"ג) תנן אמרו לו לרי יהודה
ומה מעשר^א שנטמא נפדה לקוח^ב לא
כל שכן אמר להם לא אם אמרתם
במעשר שנטמא טהור כחוקו מקום
חמירו בלקוח שאינו נפדה כו' אם
כן טעמא אחרינא אית ליה ולמה
לי קרא בספרי וי"ל דמסמכתא בעלמא
הוא אי נמי טרח וכתיב לה קרא:
אפילו דא יצא נמי. מעיקרא
דשני שנטמא ה"מ
למפרך הכי אלא דדיפח מנייה
פירי: **לא פלוג רבנן**, תימה
דכסף פרק חלק (סנהדרין דף ק"ג) משני
הדעת אמר דרבנן כי איתנהו למחיצות
ולא קאמר דלא פלוג רבנן כדקאמר
הכא ולא קשה מנידי דהתם קאי
אמאי דקאמר אלא דערי הגדה
ואסקוה לירושלים והיה שם שעת
גמר דין לתאכלי דהא קלטוהו
מחיצות וה"ל שלל ירושלים שעת גמר
דין כו' ומסקי לעולם צטוהו
ואסקוה לירושלים ונגמר דיון דערי
הגדה ודקא קשיא לך לתאכלי
כגון דנפול מחיצות אחר גמר דין
וכדנפח דאמר מחיצה לקלוט דרבנן
שלא לפדות אפילו נפול מחיצה דלא
פלוג רבנן כדקאמר שנטמא דיון
דלקלוט לא היו אלא מדרבנן מן
המורה חל עליו גמר דין אפילו לא
נפול מחיצה כלל כיון שיכול לאוכלו
אם ירצה ולא מיקרי נמי שלל ירושלי'
כיון שיכול להוציא ולפדותו אלא
רבנן אמרו מחיצה נפול לקלוט אפילו
לקרות שלל ירושלים ולאכלו דהעמידו
דבריהם על דין תורה האם מסיים
פירוש לא העמידו דבריהם על דין
תורה למיקרי שלל ירושלים ולאכלו
אלא כי איתנהו למחיצות ולא נפול
כלל אבל נפול מחיצות אחר גמר דין
לא גזרו רבנן להעמיד דבריהם על
דין תורה לקרות שלל ירושלים ולאכלו
אפי' דבשעת גמר דין קלטוהו
מחיצות כיון דנפול מחיצות אחר גמר
דין אבל אי נפול מחיצות קודם גמר
דין אפי' דלא היו שלל ירושלים
מ"מ לא חל עליו גמר דין דה"ל
כנבולים וה"ל שלל שמים כיון שאינו ראוי לאכלו ולא לפדות כדאמר
שנטמא דלא פלוג רבנן^א ויעלוהו כשיעשו מחיצות אפי' דוקא מיירי
צנפול מחיצות קודם גמר דין ולא היו כמו צנבולים כדיון שהיה
ראוי לאכלו שעה אחת הוא ליה ממון הדיוט ושלל ירושלים לא היו
כיון דנפול מחיצות שעת גמר דין אבל נפול מחיצות אחר גמר דין
כיון דהיו שלל ירושלים שעת גמר דין מו לא פקע והשתא אמי
שפיר טפי בפשיטות כי איתנהו שעת גמר דין גזרו למיחוי שלל
ירושלים כי ליתנהו שעת גמר דין לא גזרו ואם תאמר דמשמע דיגזמו
משום דחל עלייהו גמר דין אבל היכא דלא חל עלייהו גמר דין יאכלו
אם תבנה החומה והא אמרינן צפרק קדשי קדשים (ובחסין דף טג.)
כשהיה מוצח שלם ונפסד ונבנה אין חורין וגראין וי"ל דדוקא
זכחים שעשוין מהם עבודות אבל מעשר או צמר וצח לאחר
העבודה או שרי מנחה חורין ונלאין:

דנפול מחיצות דאי נפול מקמתם אפי' דוקא מיירי
קלים כדאמרינן ריש פרק אלו דברים (פסחים דף טו. וספ"ה מוחזק דף טו) דהיה שם שעתה דה"ל כר"י
פירות לכך לא היו יכולין להוליד סמיניהם שעתה לעורה לשחוט פסחיהם דקודם שנפלו רבי יוחנן
ירושלים אלא נפול לתומיה ועלוהו בליה חייבין עליה משום רה"ר ואפי"כ בליה היו אוכלין פסחיהם:
אין בו שוה פרוטה, אין תופס פדיון ולא צעי למדרש אין צו שוה פרוטה אין מוסף חומש אבל פדיון תופס דכדכ"א לאוקמא מיעוטא בגופה
ולא בחומש דפחות משה פרוטה לא חשיב ממון לתפוס פדיון אבל למדרש דאינו מוסף חומש^א:

אפילו בירושלים שנא' יבי לא תוכל שאתו ואין שאת אלא אכילה שנאמר וישא מושאת מאת פניו אלא בלקוח בכסף מעשר שני לקוח בכסף מעשר נמי ליפרקיה (דנתנן הלקוח בכסף מעשר שני שנטמא יפרה רבי יהודה דאמר יקבר אי רבי יהודה מאי איריא יצא אפילו לא יצא נמי אלא לעולם בטהור ומאי יצא דנפול מחיצות (ג) והאמר רבא מחיצה לאכול דאורייתא מחיצות לקלוט דרבנן וכו' גזרו רבנן כי איתנהו למחיצות כי ליתנהו למחיצות לא גזרו רבנן^א ולא פלוג רבנן בין איתנהו למחיצות בין ליתנהו למחיצות רב הונא בר יהודה אמר רב ששת חרא קתני מעשר שני שאין בו שוה פרוטה שנכנס לירושלים ויצא אמאי וניהדר ונעיליה ונכילה דנפול מחיצות ונפרקיה (ג) האמר רבא מחיצה לאכול דאורייתא מחיצה לקלוט דרבנן וכו' גזרו רבנן כי איתנהו למחיצות כי ליתנהו למחיצות לא גזרו רבנן לא פלוג רבנן אי הכי מאי איריא אין בו שוה פרוטה אפילו יש בו נמי ולא מביעיא קאמר לא מביעיא יש בו דקלטין ליה מחיצות אבל אין בו אימא לא קלטו ליה מחיצות קא משמע לן ת"ר^א אם גאל יגאל איש ממעשרו ממעשרו ולא כל מעשרו פרט מעשר שני שאין בו שוה פרוטה איתמר רב אמי אמר אין בו רב אסי אמר רבי יוחנן בחומשו רבי יוחנן אמר אין בו רבי שמעון בן לקיש אמר אין בחומשו מיתבי ה"מ מעשר שני שאין בו שוה פרוטה דיו שיאמר הוא וחומשו מחולל על מעות הראשונות בשלמא למאן דאמר^א אין בחומשו היינו דקתני דיו דאפי' דבדידיה אית ביה כיון דבחומושיה ליכא שפיר אלא למ"ד אין בו מאי דיו קשיא איבעיא להו חומשא מולגו או חומשא מולבר אמר רבינא תא שמע הבעלים אומרים בעשרים וכל אדם בעשרים הבעלים קורמין מפני שמוסיפין חומש אמר אחד הרי עלי בעשרים ואחד הבעלים

זו. שוה פרוטה שנינו אבל אם יש צו שוה פרוטה צו גאולה הוא תופס פדיונו: ורב אסי אמר אין בחומשו. שוה פרוטה שנינו דלא צו גאולה הוא עד שהיה צו שוה ארבע פרוטות כדי שהיה ראוי לתפוס חומש דכתיב בהאי קרא: דיו שיאמר כו'. כדחוקיה ולא אמרינן יתמין עד שיעלנו לירושלים או יתמין עד שיעלנו עם אחר כיון דבחומושיה ליכא [פרוטה] לא קחשיב ודיו בכך: אלא למ"ד אין צו מאי דיו. מאי רבותיה דאצטרך למתני דיו ליתני אומר הוא וחומשו כו': חומשא מלגו. על שוה עשרים זה מוסף ארבע שהן חומשו של קרן: או חומשא מלגו. על ארבעה רבעים מוסף החמישית מן החוץ דהו להו לעשרים זה חמשא זו: הבעלים אומרים בעשרים. גבי מקדיש ופודה הקדשו מנן לה במסכת ערכין (דף טו.) מפני שמוסיפין חומש. ועשרים שלהן הוון כ"ה דלילו שאר כל אדם לא יוסף חומש: הבעלים

ואפי' צירושלים. שאין מעשר טהור נפדה שם דכתיב (דברים יד) כי ירחק ממך וגו' ונתת בכסף ולא כשהיה צירושלים: בלקוח. מעשר זה ולא הוא עצמו היה מעשר אלא כרצי סעודה שלקח צירושלים בכסף מעשר: יקבר. דקא כבר לא אלים למיתפס פדיונו: אלא לעולם צטוהו. בין מעשר בין לקוח. ודקאמר נעיליה ונכילה: מאי יאל. נמי דקאמר דנפול מחיצות חומת ירושלים ושבו אין מעשר נאכל שם עד שיעמדו מחיצות דבעינן לפני ה' תאכלנו (שם ט) ובפדייה נמי לא דקלטוהו מחיצות מלפדותו עוד משנכנס לתוכו: והאמר רבא. במסכת מכות (דף טו.) מחיצה לאכול דאורייתא מחיצה לקלוט דרבנן. מחיצה שנאמרה צטורה לא הוהכרה אלא לאכול צטורה ושאמרו צמשה מחיצות קולטות אותם מלפדות עוד אם יאל דרבנן היא: וכו' גזרו רבנן. לאו רבא קאמר לה אלא המקשה קאמר מדאמר רבא קליטת מחיצות מדרבנן בעלמא היא והשתא דנפול מחיצות ליתא להיא גזירה כדי גזרו רבנן היכא דליתנהו וזה הוליא אם המעשר לחון אבל כי ליתנהו לא גזרו הלכך ניפרקיה ואמאי צטלי: ומשני לא פלוג רבנן. בין יוצא ממון לנפול דקליטת מחיצות רב הונא צרזי יסודה אמר. הא דאובנת לחוקיה מירשא דקמיני בציזה מעשר אמרו שאין צו שוה פרוטה וקשיא לך ליעבד כדחוקיה לא קשיא: חדא קמיני אין צו שוה פרוטה שנינו לירושלים ויאל. דקליטת מחיצות מעבדת מלחלו עוד על מעות הראשונות: וניהדר ונעיליה ונכילה. צירושלים היינו מערבזתו: דנפול מחיצות. והיינו יאל דקמיני: אפי' יש צו שוה פרוטה. נמי לאו צו אכילה ולא צו חילול הוא ואמאי מני בציזה מעשר אמרו בשאין צו שוה פרוטה כו': לא מציעיא יש צו. דכיון דצר פדייה הוא חיייל עליו קליטת מחיצות דרבנן ולא מיפרוק מו אבל אין צו אימא ככה"ג לא לגזור רבנן קליטת מחיצות לפדייה דמילתא דלא שכיח היא לחלו על מעות הראשונות ויעביד ליה כדחוקיה קמיני: פרט שאין צו שוה פרוטה. שאינו בכלל גאולה ולימדך שאינה תופסת פרוטה: רב אמי אמר אין

אפילו בירושלים. לאמר שנכנס ואפי' דדרישני כי ירחק ממך המקום ולת הכסף צדק. כחוקו מקום אלה פודה וכו' ואלו קצרות מקום (סנהדרין ק"ב.) כי לא תוכל שאתו. שאלה מוכל לאוכלו אותו זה שניטמא, ונתת בכסף (פסחים דף ז.) ואין שאת אלא אכילה. והכי קאמר קאלי כי ירחק ממך, שהיא מעשר טהור חוץ לירושלים, או אפילו הוא צירושלים אלא שיש אלו יוכל לאוכלו שנטמא, ונתת בכסף (מכות י"ט.) ונעיליה ונכילה (סנהדרין ק"ב.) הלקוח בכסף מעשר שני שנטמא יפרה. דלתימא למיתפס פדיונו (פסחים דף י.) יקבר. משום דקליטת פדיונה ולא אלים למיתפס פדיונה (ספ"ה.) מחיצה לאכול דאורייתא. מן המורה מזה לאכול לפנים מן החומה, אבל מחיצות לקלוט. שהיו מחיצות קולטות. בין ענין פדייה בין לכל ענין, מדרבנן הוא (סנהדרין ק"ג.) שנטמא וכו' פדה מן מחיצות שוב אינו נפדה (פסחים דף ז.) וכי גזרו רבנן. דמיהי קליטת מחיצות למעשר דשוב אינו יוכל לפדותו (ספ"ה.)

מוסף רש"י
אפילו בירושלים. לאמר שנכנס, ואפי' דדרישני כי ירחק ממך המקום ולת הכסף צדק. כחוקו מקום אלה פודה וכו' ואלו קצרות מקום (סנהדרין ק"ב.) כי לא תוכל שאתו. שאלה מוכל לאוכלו אותו זה שניטמא, ונתת בכסף (פסחים דף ז.) ואין שאת אלא אכילה. והכי קאמר קאלי כי ירחק ממך, שהיא מעשר טהור חוץ לירושלים, או אפילו הוא צירושלים אלא שיש אלו יוכל לאוכלו שנטמא, ונתת בכסף (מכות י"ט.) ונעיליה ונכילה (סנהדרין ק"ב.) הלקוח בכסף מעשר שני שנטמא יפרה. דלתימא למיתפס פדיונו (פסחים דף י.) יקבר. משום דקליטת פדיונה ולא אלים למיתפס פדיונה (ספ"ה.) מחיצה לאכול דאורייתא. מן המורה מזה לאכול לפנים מן החומה, אבל מחיצות לקלוט. שהיו מחיצות קולטות. בין ענין פדייה בין לכל ענין, מדרבנן הוא (סנהדרין ק"ג.) שנטמא וכו' פדה מן מחיצות שוב אינו נפדה (פסחים דף ז.) וכי גזרו רבנן. דמיהי קליטת מחיצות למעשר דשוב אינו יוכל לפדותו (ספ"ה.)

מוסף תוספות
א. בפירוש ראה אבי פירשה עשר עשר. מיוחס לרשב"א. ב. דרכי סוף ריבא. מוס' ה"א. ט. משום דהתם לא נגמר עדיין מעשר המעשר שעדיין לא נגמר פדיונו לגמרי שלא קבה ממנו כלום. מיוחס לרשב"א. ה. שנגמרו כבר פדיונו לגמרי וקבה פירות ממנות מעשר. מוס' ה"א. ו. שני עצמו. מוס' ה"א. ט. בכסף מעשר שנטמא. מוס' ה"א. ט. ו. כי אין בחומשו שוה פרוטה וכו' וכי יש בחומשו שוה פרוטה מוסף חומש. מיוחס לרשב"א.

אפילו בירושלים. לאמר שנכנס, ואפי' דדרישני כי ירחק ממך המקום ולת הכסף צדק. כחוקו מקום אלה פודה וכו' ואלו קצרות מקום (סנהדרין ק"ב.) כי לא תוכל שאתו. שאלה מוכל לאוכלו אותו זה שניטמא, ונתת בכסף (פסחים דף ז.) ואין שאת אלא אכילה. והכי קאמר קאלי כי ירחק ממך, שהיא מעשר טהור חוץ לירושלים, או אפילו הוא צירושלים אלא שיש אלו יוכל לאוכלו שנטמא, ונתת בכסף (מכות י"ט.) ונעיליה ונכילה (סנהדרין ק"ב.) הלקוח בכסף מעשר שני שנטמא יפרה. דלתימא למיתפס פדיונו (פסחים דף י.) יקבר. משום דקליטת פדיונה ולא אלים למיתפס פדיונה (ספ"ה.) מחיצה לאכול דאורייתא. מן המורה מזה לאכול לפנים מן החומה, אבל מחיצות לקלוט. שהיו מחיצות קולטות. בין ענין פדייה בין לכל ענין, מדרבנן הוא (סנהדרין ק"ג.) שנטמא וכו' פדה מן מחיצות שוב אינו נפדה (פסחים דף ז.) וכי גזרו רבנן. דמיהי קליטת מחיצות למעשר דשוב אינו יוכל לפדותו (ספ"ה.)

מוסף רש"י
אפילו בירושלים. לאמר שנכנס, ואפי' דדרישני כי ירחק ממך המקום ולת הכסף צדק. כחוקו מקום אלה פודה וכו' ואלו קצרות מקום (סנהדרין ק"ב.) כי לא תוכל שאתו. שאלה מוכל לאוכלו אותו זה שניטמא, ונתת בכסף (פסחים דף ז.) ואין שאת אלא אכילה. והכי קאמר קאלי כי ירחק ממך, שהיא מעשר טהור חוץ לירושלים, או אפילו הוא צירושלים אלא שיש אלו יוכל לאוכלו שנטמא, ונתת בכסף (מכות י"ט.) ונעיליה ונכילה (סנהדרין ק"ב.) הלקוח בכסף מעשר שני שנטמא יפרה. דלתימא למיתפס פדיונו (פסחים דף י.) יקבר. משום דקליטת פדיונה ולא אלים למיתפס פדיונה (ספ"ה.) מחיצה לאכול דאורייתא. מן המורה מזה לאכול לפנים מן החומה, אבל מחיצות לקלוט. שהיו מחיצות קולטות. בין ענין פדייה בין לכל ענין, מדרבנן הוא (סנהדרין ק"ג.) שנטמא וכו' פדה מן מחיצות שוב אינו נפדה (פסחים דף ז.) וכי גזרו רבנן. דמיהי קליטת מחיצות למעשר דשוב אינו יוכל לפדותו (ספ"ה.)

מוסף תוספות
א. בפירוש ראה אבי פירשה עשר עשר. מיוחס לרשב"א. ב. דרכי סוף ריבא. מוס' ה"א. ט. משום דהתם לא נגמר עדיין מעשר המעשר שעדיין לא נגמר פדיונו לגמרי שלא קבה ממנו כלום. מיוחס לרשב"א. ה. שנגמרו כבר פדיונו לגמרי וקבה פירות ממנות מעשר. מוס' ה"א. ו. שני עצמו. מוס' ה"א. ט. בכסף מעשר שנטמא. מוס' ה"א. ט. ו. כי אין בחומשו שוה פרוטה וכו' וכי יש בחומשו שוה פרוטה מוסף חומש. מיוחס לרשב"א.

מוסף רש"י
אפילו בירושלים. לאמר שנכנס, ואפי' דדרישני כי ירחק ממך המקום ולת הכסף צדק. כחוקו מקום אלה פודה וכו' ואלו קצרות מקום (סנהדרין ק"ב.) כי לא תוכל שאתו. שאלה מוכל לאוכלו אותו זה שניטמא, ונתת בכסף (פסחים דף ז.) ואין שאת אלא אכילה. והכי קאמר קאלי כי ירחק ממך, שהיא מעשר טהור חוץ לירושלים, או אפילו הוא צירושלים אלא שיש אלו יוכל לאוכלו שנטמא, ונתת בכסף (מכות י"ט.) ונעיליה ונכילה (סנהדרין ק"ב.) הלקוח בכסף מעשר שני שנטמא יפרה. דלתימא למיתפס פדיונו (פסחים דף י.) יקבר. משום דקליטת פדיונה ולא אלים למיתפס פדיונה (ספ"ה.) מחיצה לאכול דאורייתא. מן המורה מזה לאכול לפנים מן החומה, אבל מחיצות לקלוט. שהיו מחיצות קולטות. בין ענין פדייה בין לכל ענין, מדרבנן הוא (סנהדרין ק"ג.) שנטמא וכו' פדה מן מחיצות שוב אינו נפדה (פסחים דף ז.) וכי גזרו רבנן. דמיהי קליטת מחיצות למעשר דשוב אינו יוכל לפדותו (ספ"ה.)

מוסף רש"י
אפילו בירושלים. לאמר שנכנס, ואפי' דדרישני כי ירחק ממך המקום ולת הכסף צדק. כחוקו מקום אלה פודה וכו' ואלו קצרות מקום (סנהדרין ק"ב.) כי לא תוכל שאתו. שאלה מוכל לאוכלו אותו זה שניטמא, ונתת בכסף (פסחים דף ז.) ואין שאת אלא אכילה. והכי קאמר קאלי כי ירחק ממך, שהיא מעשר טהור חוץ לירושלים, או אפילו הוא צירושלים אלא שיש אלו יוכל לאוכלו שנטמא, ונתת בכסף (מכות י"ט.) ונעיליה ונכילה (סנהדרין ק"ב.) הלקוח בכסף מעשר שני שנטמא יפרה. דלתימא למיתפס פדיונו (פסחים דף י.) יקבר. משום דקליטת פדיונה ולא אלים למיתפס פדיונה (ספ"ה.) מחיצה לאכול דאורייתא. מן המורה מזה לאכול לפנים מן החומה, אבל מחיצות לקלוט. שהיו מחיצות קולטות. בין ענין פדייה בין לכל ענין, מדרבנן הוא (סנהדרין ק"ג.) שנטמא וכו' פדה מן מחיצות שוב אינו נפדה (פסחים דף ז.) וכי גזרו רבנן. דמיהי קליטת מחיצות למעשר דשוב אינו יוכל לפדותו (ספ"ה.)

מוסף רש"י
אפילו בירושלים. לאמר שנכנס, ואפי' דדרישני כי ירחק ממך המקום ולת הכסף צדק. כחוקו מקום אלה פודה וכו' ואלו קצרות מקום (סנהדרין ק"ב.) כי לא תוכל שאתו. שאלה מוכל לאוכלו אותו זה שניטמא, ונתת בכסף (פסחים דף ז.) ואין שאת אלא אכילה. והכי קאמר קאלי כי ירחק ממך, שהיא מעשר טהור חוץ לירושלים, או אפילו הוא צירושלים אלא שיש אלו יוכל לאוכלו שנטמא, ונתת בכסף (מכות י"ט.) ונעיליה ונכילה (סנהדרין ק"ב.) הלקוח בכסף מעשר שני שנטמא יפרה. דלתימא למיתפס פדיונו (פסחים דף י.) יקבר. משום דקליטת פדיונה ולא אלים למיתפס פדיונה (ספ"ה.) מחיצה לאכול דאורייתא. מן המורה מזה לאכול לפנים מן החומה, אבל מחיצות לקלוט. שהיו מחיצות קולטות. בין ענין פדייה בין לכל ענין, מדרבנן הוא (סנהדרין ק"ג.) שנטמא וכו' פדה מן מחיצות שוב אינו נפדה (פסחים דף ז.) וכי גזרו רבנן. דמיהי קליטת מחיצות למעשר דשוב אינו יוכל לפדותו (ספ"ה.)

מוסף רש"י
אפילו בירושלים. לאמר שנכנס, ואפי' דדרישני כי ירחק ממך המקום ולת הכסף צדק. כחוקו מקום אלה פודה וכו' ואלו קצרות מקום (סנהדרין ק"ב.) כי לא תוכל שאתו. שאלה מוכל לאוכלו אותו זה שניטמא, ונתת בכסף (פסחים דף ז.) ואין שאת אלא אכילה. והכי קאמר קאלי כי ירחק ממך, שהיא מעשר טהור חוץ לירושלים, או אפילו הוא צירושלים אלא שיש אלו יוכל לאוכלו שנטמא, ונתת בכסף (מכות י"ט.) ונעיליה ונכילה (סנהדרין ק"ב.) הלקוח בכסף מעשר שני שנטמא יפרה. דלתימא למיתפס פדיונו (פסחים דף י.) יקבר. משום דקליטת פדיונה ולא אלים למיתפס פדיונה (ספ"ה.) מחיצה לאכול דאורייתא. מן המורה מזה לאכול לפנים מן החומה, אבל מחיצות לקלוט. שהיו מחיצות קולטות. בין ענין פדייה בין לכל ענין, מדרבנן הוא (סנהדרין ק"ג.) שנטמא וכו' פדה מן מחיצות שוב אינו נפדה (פסחים דף ז.) וכי גזרו רבנן. דמיהי קליטת מחיצות למעשר דשוב אינו יוכל לפדותו (ספ"ה.)

